

افسانه دموکراسی

فاضل قرداهی

مترجم:

کیومرث یوسفی

سرشناسه	: قرداغی، فاضل،
عنوان قراردادی	: افسانه دموکراسی، ترجمه: کیومرث یوسفی
عنوان و نام پدیدآورنده	: نه‌فسانه‌ی دیموکراسی / تألیف: فاضل قرداغی
مشخصات نشر	: سندج: انتشارات آراس، ۱۳۹۳
مشخصات ظاهری	: ۳۰۵ ص
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۶۸۴۰-۵۳-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: عنوان اصلی به کردی: نه‌فسانه‌ی دیموکراسی
موضوع	: دموکراسی
شناسه افزوده	: کیومرث یوسفی، ۱۳۵۰، مترجم
پندگه‌کنگره	: ۱۳۹۲ ۹۰۴۱ ی ۴۳۳ JC
ردیف دیویی	: ۳۲۱/۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۳۴۰۰۱۷

انتشارات آراس

افسانه دموکراسی

مؤلف: فاضل قرداغی

مترجم: کیومرث یوسفی

ناشر: آراس

تیراژ: ۲۰۰۰ جلد

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

نوبت چاپ: اول - بهار ۹۳

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۸۴۰-۵۳-۶

مرکز پخش: سندج - پاساژ عزتی - انتشارات آراس

ایمیل: arasbooks73@gmail.com

تلفن: ۰۸۷۱۲۲۲۸۳۴۱

فهرست مطالب

۱۱	..... سخن مترجم
۱۵	..... سخنایی از موافقان و مخالفان دموکراسی
۱۷	..... سگفتار
۱۹	..... بخش اول: ریف تاریخ و انواع دموکراسی
۱۹	..... الف) بریف دموکراسی
۲۴	..... ب) دموکراسی: آن یک دین
۲۸	..... ج) خلاصه‌ای از تاریخ دموکراسی
۳۷	..... د) انواع دموکراسی
۴۱	..... انواع دموکراسی
۴۱	..... ۱- دموکراسی مستقیم
۴۱	..... ۲- دموکراسی مبتنی بر نمایندگی
۴۱	..... ۳- دموکراسی نیمه مستقیم
۴۲	..... دموکراسی مستقیم
۵۲	..... دموکراسی نیمه مستقیم (مشارکتی)
۵۶	..... دموکراسی قیصری
۵۷	..... دموکراسی مبتنی بر نمایندگی
۵۷	..... بخش دوم اصول و مبانی دموکراسی
۵۹	..... اصول و مبانی دموکراسی
۶۷	..... مردم و معیار حقیقت و راستی
۸۱	..... موانع موجود در مسیر حاکمیت مردم
۸۳	..... اولین مانع: خود مردم

- ۸۵ ..... دومین مانع: وضعیت تحمیل شده
- ۸۶ ..... سومین مانع: تحزب، وراثت و تقلید کردن
- ۸۷ ..... چهارمین مانع: تعیین کاندیداتورها
- ۹۰ ..... پنجمین مانع: هزینه‌های تبلیغات انتخاباتی
- ۹۲ ..... ششمین مانع: تبلیغات انتخاباتی
- ۹۸ ..... هفتمین مانع: تقلب‌های انتخاباتی
- ۱۰۰ ..... هشتمین مانع: درصد مشارکت در انتخابات
- ۱۰۰ ..... نهمین مانع: تقسیم آراء
- ۱۰۳ ..... دهمین مانع: گرایش از نتیجه‌ای بدتر
- ۱۰۶ ..... و اما عدم مشارکت در انتخابات
- ۱۰۸ ..... دهمین مانع: تعیین روش‌ها و تقسیم کرسی‌ها
- ۱۱۴ ..... یازدهمین مانع: آیا انتخاباتی با صافی است با دموکراسی؟
- ۱۱۹ ..... دوازدهمین مانع: مسئله نمایندگی
- ۱۳۶ ..... سیزدهمین مانع: حکومت اقلیت
- ۱۲۷ ..... بخش سوم دموکراسی حکومت اقلیت است یا حکومت مردم
- ۱۲۷ ..... دموکراسی حکومت اقلیت است نه حکومت مردم
- ۱۲۸ ..... تمرکزگرایی قدرت و مبارزه به خاطر آن
- ۱۳۴ ..... یکم: پارلمان و اقلیت موجود در پارلمان
- ۱۴۶ ..... دوم: قوهی مجریه
- ۱۶۷ ..... سوم: احزاب
- ۱۷۴ ..... دو علت اصلی فساد تحزب
- ۱۷۵ ..... برخی از وجوه فساد احزاب
- ۱۸۱ ..... چهارم: گروه‌های فشار (گروه‌های ذی‌نفع و ذی‌نفوذ)
- ۱۸۴ ..... گروه‌های فشار انواع
- ۱۸۵ ..... سطوح عملکرد و تأثیر این گروه‌ها

شیوه‌های عملکرد گروه‌های فشار به طور خلاصه عبارتند از:.....	۱۹۰
پنجم: نیروهای اقتصادی.....	۱۹۸
ششم: قدرت‌های رسانه‌ای.....	۲۱۴
بازگشتی به بحث اصلی.....	۲۱۸
بخش چهارم اصل آزادی‌های عمومی (آزادیهای فردی).....	۲۱۹
اصل آزادی‌های عمومی.....	۲۱۹
آزادی‌های فردی.....	۲۱۹
اولین مشکل اصل آزادی‌های عمومی است.....	۲۲۳
مسئله و مشکل دوم: اصل، مسئله و مشکل میان آزادی و حاکمیت.....	۲۲۳
مسئله و مشکل سوم: مسئله میان آزادی و نظام.....	۲۲۵
مسئله و مشکل چهارم: آزادی و معنا و مفهوم آن.....	۲۲۷
مسئله و مشکل پنجم عبارت است از اصول و مبانی اساسی آزادی.....	۲۳۰
مسئله و مشکل ششم: آزادی.....	۲۳۱
مسئله و مشکل هفتم.....	۲۳۳
محدودیت‌های آزادی.....	۲۳۴
محدودیت اول: فشار جامعه و مرزهای آن.....	۲۳۵
محدودیت دوم: فشار ویژه.....	۲۳۹
محدودیت سوم آزادی: نیروهای سیاسی.....	۲۴۰
محدودیت چهارم آزادی: نیروهای اقتصادی.....	۲۴۱
آزادی در عرصه عمل.....	۲۴۱
اول- غرب به طور کلی آزادی را برای چه کسی می‌خواهد؟.....	۲۴۱
دوم: آزادی در آمریکا.....	۲۴۳
سوم: آزادی در اروپا.....	۲۵۷
آزادی و رسانه‌های خبری.....	۲۶۳
یکم: هزینه‌های اطلاع‌رسانی.....	۲۶۳

- ۲۶۶ ..... دوم: عقیده و باور و منافع سرمایه‌دارها
- ۲۶۹ ..... سوم: عقاید صاحبان دستگاه‌های خبری
- ۲۷۴ ..... افکار عمومی
- ۲۷۹ ..... شکل دادن به ذهن - عقل / افکار عمومی
- ۲۸۰ ..... نیروهای اصلی‌ای که به افکار عمومی شکل می‌دهند
- ۲۸۰ ..... یکم: گروه‌های فشار
- ۲۸۱ ..... دوم: دستگاه‌های حکومتی
- ۲۸۳ ..... سوم: دستگاه‌های نظرسنجی
- ۲۸۶ ..... چهارم: دستگاه‌های خبری
- ۲۹۶ ..... طوفان اطلاعات
- ۲۹۷ ..... نمونه‌هایی از بهره‌ی قدرت رسانه‌ها
- ۲۹۹ ..... راه‌های دیگر شکل‌دهی به افکار عمومی
- ۳۰۲ ..... سرنوشت و آینده‌ی افکار عمومی
- ۳۰۵ ..... بخش پنجم دو اصل دیگر دموکراسی
- ۳۰۵ ..... دو اصل دیگر دموکراسی
- ۳۰۵ ..... یکم: اصل تفکیک قوا
- ۳۱۰ ..... دوم: اصل «قانون اساسی، بالاتر از سایر قوانین»
- ۳۱۷ ..... پایان بحث اصول و مبانی دموکراسی
- ۳۱۹ ..... بخش ششم چند موضوع دیگر درباره‌ی دموکراسی
- ۳۱۹ ..... چند موضوع دیگر درباره‌ی دموکراسی
- ۳۱۹ ..... یکم: استقلال قوه‌ی قضائیه
- ۳۲۲ ..... دوم: پنهان کاری در حکومت
- ۳۲۸ ..... سوم: دموکراسی و پرورش [آموزش]
- ۳۳۰ ..... چهارم: حکومت محلی

۳۳۴	پنجم: دموکراسی و سرشت و ماهیت ملتها
۳۳۶	ششم: کهنگی و ناتوانی دموکراسی
۳۴۹	هفتم: نیشهای دموکراسی
۳۶۳	هشتم: گسترش دموکراسی به ضرب شمشیر
۳۷۱	نهم: نظم نظام سیاسی در اسلام
۳۷۱	نظام سیاسی در اسلام
۳۷۱	مقایسه‌ای
۳۷۴	یکم: شرایط
۳۷۶	دوم: نمایندگی و سیاست
۳۷۷	سوم: قوهی مجریه
۳۷۸	چهارم: قضائیه
۳۷۸	پنجم: تفکیک قوا
۳۷۹	ششم: [پایبندی به] قانون اساسی
۳۷۹	هفتم: قانونگذاری
۳۸۰	هشتم: انتخابات
۳۸۱	نهم: آزادیها
۳۸۳	دهم: دولت ایجابی
۳۸۵	عاقبت دموکراسی
۳۸۶	بگذار خود را خسته نکنیم
۳۹۰	پایان سفر ما
۳۹۱	منابع

سخن مترجم:

«برحسب یکی از تعاریف، دموکراسی، مجموعه‌ای از نهادهاست که هدف آن به حداقل رساندن خطاهای اداره سیاسی جامعه از طریق به حداقل رساندن مشارکت عامه و تقلیل نقش شخصی فرد در اتخاذ تصمیم سیاسی است.»

استاد ضیاء در بیان ویژگی‌های دموکراسی عنوان می‌دارد: «یکی از ویژگی‌های دموکراسی برابر است که: از خلال مبارزات طولانی خود با حکام و پادشاهان، مسکاک را به دیکامه، به راهکارها و وسایلی راه یافته است که صرف‌نظر از برخی اساس که هیچ کاری انسانی از آن مصون نیست - برای حمایت از آزادی‌های مردم در مقابل سلطه‌طلبی خودکامگان، بهترین و مناسب‌ترین روش و راهکار است.

کسی هم نمی‌خواهد که پنجره‌ی اندیشه‌های مردم بویژه اندیشمندان و دانشمندان برای اندیشیدن در مورد روش و راهکارها، بهتر از آن را ببندد. هیچ بعید نیست که روزی بشریت به روشی بسیار بهتر از روش دموکراسی دست پیدا کند، اما تا آن زمان و تا واقعیت پیدا کردن آن امیدواری‌ها، بر این باوریم که ما موظفیم، در راستای تحقق «عدالت و شورا» و احترام به حقوق و آزادی‌های انسان و رویارویی با سلاطین ستم‌کار و خودکامه‌ی قدرت پرست، از اسلوب و روش‌های نظام دموکراسی بهترین استفاده را بنماییم... [اگر] دموکراسی وسیله‌ای آسان و ساختاری سر و سامان یافته در راستای تحقق زندگی با کرامت و

احترام باشد، من طرفدار دموکراسی بوده و برای ایجاد آن از هیچ تلاشی مشروعی کوتاهی نمی‌نمایم، تا در سایه‌ی آن بتوانیم مردم را به خداپرستی و اسلامخواهی - آن‌گونه که بدان ایمان داریم - دعوت نماییم.^۱

ما اسلامگرایان فتوای نظام‌های اقلیت و مستبدی را که با بی‌اعتنایی کامل به ملت‌های خود و با فرو غلتاندن آنان به سوی نفاق و همچنین با تقلید از منافع حاکمان، حقیقت که حکمت گم‌شده‌ی مؤمن است و هر جا مصلحت و عدالت باشد همان‌جا شروع و آیین خداوند است و دموکراسی سازوکار برای تجسم بخشیدن به شورا در چهارچوبه ارزش‌های اسلامی است، بدین ادعا که باید در مقابل بدعت‌گذاری و تقلید از غرب ایستاده نظام بشری انتخابات را حرام اعلام می‌دارند، بشدت محکوم می‌کنیم...

... مفاهیمی چون سکولاریزم، ناسیونالیسم نژادی و تقدم ارزش‌هایی چون سود، لذت، قدرت، زور، سولکراسی و جدایی دین از سیاست و خدا دانستن انسان که نظام دموکراسی غربی در پی آمیخته به آن‌ها شکل گرفته، لوازم حتمی و جدایی ناپذیر ذات دموکراسی نیستند؛ چه دموکراسی عبارت است از حاکمیت ملت، برابری میان همه‌ی مردان، ایجاد ساختار حکومتی برخاسته از خواسته‌های ملت از رهگذر انتخابات آزاد و سرانجام، جابه‌جایی قدرت از طریق به رسمیت شناختن حق حکومت و

تصمیم‌گیری برای اکثریت و حق معارضه و تلاش به هدف رسیدن به حکومت با استفاده از روش‌های مسالمت‌آمیز برای اقلیت.

... در این سازوکارها چیزی که ضرورتاً با ارزش‌های اسلام ناسازگار باشد وجود ندارد، بلکه درست برعکس، دستگاه حکومتی دموکراسی بشرین براری است که تاکنون در نتیجه تحول دانش‌ها و شناخت‌های بشر برای تجسم این ارزش‌ها و فرود آمدن آن‌ها از آسمان آرمان‌ها به واقعیت، زنان می‌توان سراغ داشت...^۲

این چندین نوع نظرات و دیدگاه‌های دو تن از رهبرای جریان میانه‌رو اسلامی دربار دموکراسی است، و می‌توان آن‌ها را پذیرفت و یا رد کرد.

دموکراسی چون حاصل تجارب انسانی است پس خالی از نقص نیست و به قول دکتر سروش دو نقص دارد: «به نظر می‌رسد دموکراسی به انباشت قدرت بیش از انباشت ثروت حساسیت دارد، و نیز به نظر می‌رسد که تساهل و اجتماع را بالاتر از حقیقت نشانده‌اند. اگر این دو نقص به نحو مؤثری رفع می‌شدند بشر سعادتمندتری می‌بود.»^۳

اما کتاب پیش رو در راهی دیگر گام نهاده است و نشان می‌دهد که اذعان می‌دارد در نشان دادن پاشنه آشیل‌ها و نقایص و ضعف آن نه به منابع شرقی، بل به منابع غربی ارجاع داده و استشهاد می‌دهد که به طور کامل مخالف دموکراسی است.

۲- غنوشی، راشد، آزادی‌های عمومی در حکومت اسلامی.

۳- دکتر سروش، عبدالکریم، فربه‌تر از ایدئولوژی.

هدف من هم از ترجمه‌ی این کتاب - البته به پیشنهاد آقای سجادی مدیر انتشارات آراس - آشنا نمودن جوانان سرزمینم با نقایص این محصول بشری و نه نفی آن بوده و هست و از مقدمه‌ی بحثم عیان است که موافق نظرات استاد قرضاوی و غنوشی هستم و به قول آن عزیز:

«بدترین نوع دموکراسی را بر بهترین نوع دیکتاتوری ترجیح می‌دهم.»

﴿وَقُلْ رَبِّ أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مَخْرَجَ صِدْقٍ

وَأَجْعَلْ لِّي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَّصِيرًا﴾ (اسراء ۸۰)

۲۴ تیر ماه ۹۲

کیومرث یوسفی

سخنانی از موافقان و مخالفان دموکراسی

یک دموکراسی راستین برای بشر وجود نداشته و هرگز وجود نخواهد داشت... ژان ژاک روسو

دموکراسی بدترین شیوهی حکومت است، در صورتی که سایر شیوه‌ها را کنار نهمیم. ونستون چرچیل

هیچ حکومتی ملزومات دموکراسی را فراهم نمی‌نماید، زیرا تفکر دربارمی در این است: تفکری مثالی، ساخته‌ی خیال و غیر واقعی است. اوستور رنی

دموکراسی شبیه آلهی بزرگی پُر از هوای گرم است که به آسمان فرستاده شده است و هنگامی که آن را نظاره می‌کنی، افرادی جیب‌هایت را خالی کنند. برنارد شو

از میان تمام دلایلی که برای دفاع از حکومت دموکراسی (...) در کشورهای جدید ارائه می‌شوند، هیچ‌کسی نمی‌شناسم که در عرض ۵ دقیقه ردّ نشود. ه.ج. ویلز

[«من بدترین نوع دموکراسی را بر بهترین دیکتاتوری‌ها ترجیح می‌دهم.»] مترجم

پیشگفتار

دموکراسی یکی از ادیان زمینی معاصر است... دینی است که به شدت رواج داشته و بدان رواج می‌دهند... یکی از مُدهای سیاسی و فکری امروز است.

ما تمام ادیان زمینی، ادیانی پُر از تناقض و انحراف‌اند. هدف این کتاب تبیین این صیغیت آشکار نیست که در شرق دموکراسی وجود نداشته و تنها اعمال... خیر!

مگر گاهی از سرِ سر می‌بگویم... هدف ما در این جا روشن نمودن و آشکار کردن آن حقایق ناشناخته‌ای است (یا حقایقی که اندکی با آن آشنا هستند) که در غرب... شناخته شده و سرچشمه‌ی دموکراسی، این دموکراسی چه از نظر تئوری و چه از نظر عملی یکپارچه تناقض و نقص است.

انتقادات ما نسبت به دموکراسی به صورت کلی ببارتند از:

- ۱- از نظر تئوری، دموکراسی در درون خود متناقض است.
- ۲- برخی از اصول دموکراسی ما را به نتایجی مخالف با دموکراسی می‌رسانند.

۳- دموکراسی دینی عملی نیست، یا به گفته‌ی دیگر حکومت به هر مقدار از دموکراسی دورتر باشد، به همان مقدار عملی‌تر خواهد بود.

- ۴- مسئله‌ی حکومت در حقیقت بیش از آن که ایجاد دموکراسی و آزادی باشد، عبارت است از به دست آوردن و پروردن حاکمیت (قدرت).

۵- دموکراسی به معنی «حکومت مردم» وجود خارجی نداشته و آن چه هست، حکومت اقلیت است.

مضاف بر این تاریخ کشورهای دمکراتیک تاریخ اشغالگری و خونریزی و جنایت است. دموکراسی همان دین پر از تناقضی است که امروز تبدیل به جاده صاف کنی برای اشغال دوباره‌ی سیاسی، اقتصادی و فرهنگی... و محور نابودی هویت ما شده است. دموکراسی نشانه‌ی اسارت و بندگی ماست.

بر چه منابع کافی به ویژه به زبان غیر عربی دسترسی نداشتیم (و این در مردمان ایران شده‌ی ما دور از انتظار نیست)، با این وجود تمام حقایق مربوط به دموکراسی در این کتاب گردآوری شده و برای آگاهی همین حقایق کافی است. با نگاهی جدید به دموکراسی بنگرد.